

Reclassering Nederland
Landelijk Kantoor
Bestuursondersteuning
Vivaldiplantsoen 100
3533 JE Utrecht
Postbus 8215
3503 RE Utrecht
(T) 088-8041000
(I) www.reclassering.nl

Aan Vaste Kamercommissie voor Justitie & Veiligheid
Van Johan Bac, algemeen directeur Reclassering Nederland
namens de drie reclasseringsorganisaties
Datum 16 september 2019
Onderwerp Gespreksnotitie Hoorzitting Slachtofferbeleid,
25 september 2019

Inleiding

De reclassering richt zich op het voorkomen van recidive om zo nieuwe slachtoffers te voorkomen en een bijdrage te leveren aan de veiligheid van de samenleving. De reclassering heeft een bijzondere positie in de strafrechtketen en kan van het begin tot het einde van het strafproces betrokken zijn. Van het moment dat iemand net is gearresteerd en op het politiebureau zit tot en met het toezicht na een gevangenisstraf. Dit geeft de reclassering de positie in meerdere fasen van het strafproces het belang van het slachtoffer mee te nemen in haar werkwijze. De drie reclasseringsorganisaties - Reclassering Nederland (RN), de Stichting Verslavingsreclassering GGZ (SVG) en het Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering (LJ&R) - hebben de afgelopen jaren dan ook slachtofferbeleid voor de reclassering ontwikkeld.

Slachtofferbewust en herstelgericht werken

Door in het reclasseringstraject expliciet aandacht te besteden aan de positie van het slachtoffer kan de reclassering herstel bevorderen en recidive, met nieuwe schade of leed, voorkomen. Of het nou om de adviestaak van de reclassering gaat, om het reclasseringstoezicht of de uitvoering van werkstraffen. Zo kan de reclassering met de dader in gesprek gaan over het nemen van verantwoordelijkheid voor zijn daden, inzicht geven in de gevolgen voor het slachtoffer en hem mogelijkheden aanreiken om (im)materiele schade van het slachtoffer te herstellen. Daarnaast kunnen in voorkomende gevallen de beschermingswensen van het slachtoffer of nabestaande worden achterhaald en kan worden onderzocht hoe hieraan tegemoet kan worden gekomen in het reclasseringstraject.

Omslag

De afgelopen jaren is door de reclassering ingezet op het slachtofferbewust en herstelgericht werken. De reclassering heeft onder meer ingezet op:

- Bevorderen van slachtofferbewustzijn in alle fasen van het reclasseringstraject.
- Inzetten op deskundigheidsbevordering en handelingsvaardigheden van reclasseringswerkers door middel van trainingen.

- Kennisdeling in een landelijke (en regionale) kenniskring(en).
- Aanpassen van werkprocessen.
- Ontwikkelen en onderhouden van een netwerk met betrokken ketenpartners op het gebied van het slachtoffer.

Voor de reclassering is dit relatief nieuw. Het in beeld hebben van de risico's voor de veiligheid van de samenleving en het werken aan het gedrag van daders zit 'in de genen'. Daar is sinds een aantal jaren het slachtofferperspectief en het positie geven aan diens belangen aan toegevoegd. Methodische handreikingen helpen de reclasseringsmedewerkers om aanknopingspunten te zien en vinden voor het handelen op dit punt. Het betekent immers een andere manier van werken en dat gaat niet vanzelf. Het vraagt een omslag in denken en handelen. Dat is een proces dat blijvende aandacht vraagt.

Informatievoorziening

Om (de belangen van) een slachtoffer een plek in het reclasseringswerk te kunnen geven, is uiteraard ook samenwerking en informatiedeling met ketenpartners van groot belang. Momenteel wordt dan ook gewerkt aan het verbeteren van die samenwerking met ketenpartners rond informatievoorziening. Daarbij hoort bijvoorbeeld het verbeteren van het voor de reclassering ontsluiten van slachtoffergegevens, zoals recente adresgegevens in verband met een te adviseren elektronisch gecontroleerd locatieverbod.

Herstelbemiddeling & mediation

Afhankelijk van de fase van het strafproces kan de reclassering ook mediation of herstelbemiddeling in het strafrecht in (laten) zetten. Voor daadwerkelijke herstelbemiddeling of mediation in strafrecht werkt de reclassering dan ook samen met gespecialiseerde organisaties. De reclassering is – gezien de positieve resultaten – een voorstander van het inzetten van mediation. Dit zou in toenemende mate kunnen dienen als 'voorportaal' voordat zaken doorstromen naar het strafrecht.

Tot slot

De reclassering ziet het als haar maatschappelijke opdracht om, naast het werken aan gedragsverandering bij daders om recidive en nieuwe slachtoffers te voorkomen, ook de mogelijkheden te benutten voor herstel. De basis hiervoor is de afgelopen jaren gelegd, om het de komende jaren verder te borgen als een vanzelfsprekend onderdeel van het reclasseringswerk.